

V A A S A .

Lue myös
KULTTOUR
lehden
välistä!

Vaasasta tuli Pishunin perheen turvasatama

s. 8

Strategian sydämenä
onnelliset asukkaat s. 4

Lifti aloitti
liikennöinnin s. 11

Vaasan kaupungin asukaslehti 02/2022

V A A S A .

Asukaslehti **02/2022**

3 Pääkirjoitus

3 Kysyimme

4 **KAIKEN SYDÄMENÄ
ONNELLISET ASUKKAAT**

6 Mokaillaan ja ollaan
onnellisia

7 Lyhyesti

8 Vaasasta tuli Pishuneiden
turvasatama

10 Yhteiskäyttöauto
säästää ympäristöä

11 Lifti aloitti liikennöinnin

12 Kaksi kieltä saman
katon alla

14 Idean jyvistä
kukkaniityksi

15 30 vuoden sovittelusta
elämäntapa

16 Briefly in English

11

”Bussien vuosittaiset
ajokilometrit kasvavat
nykyisestä noin miljoonasta
kilometristä noin
kahteen miljoonaan.

16

**Briefly in
English**

Päätoimittaja: **Leena Forsén** / Toimitus: **Niklas Grönholm, Ronja Juola, Heli Masa, Maria Mäenpää, Ilari Rautiainen, Susanna Saari, Jenni Tuliniemi** / Kielenkäännökset: **Vaasan kaupungin kielenkäännöspalvelut** / Kannen kuva: **Christoffer Björklund** / Layout: **Mikael Matikainen**,
Vaasan kaupungin graafiset palvelut / Paino: **PunaMusta Oy** / Painos: **55 000 kpl** / Julkaisija ja kustantaja: **Vaasan kaupunki**, PL 3, 65101 Vaasa, www.vaasa.fi /
Issn (painettu): **1459-6016** / Issn (verkkolehti): **1459-6032** / Palaute: feedback.vaasa.fi / Seuraava asukaslehti ilmestyy **tammikuussa 2023**

[f vaasankaupunki](https://www.vaasa.fi)

[@vaasavasa](https://www.instagram.com/vaasavasa)

[@vaasavasa](https://www.facebook.com/vaasavasa)

[youtube.com/cityofvaasa](https://www.youtube.com/cityofvaasa)

[linkedin.com/company/city-of-vaasa](https://www.linkedin.com/company/city-of-vaasa)

Lifti kuljettaa huonollakin säällä

🔪 Ronja Juola 📷 Ronja Juola

Vaasan ja Mustasaaren yhteinen joukkoliikenne Lifti aloitti heinäkuussa liikennöinnin. Kysyimme elokuun alussa vaasalaisilta heidän tottumuksiaan liittyen joukkoliikenteen ja Liftin käyttöön. Useat ovat sitä mieltä, että bussilla pääsee liikkumaan kätevästi, mutta välillä mukavuudenhalu voittaa.

1. Käytätkö joukkoliikennettä?
2. Aiotko kokeilla Liftiä tai oletko jo kokeillut?
3. Mikä on parasta Liftillä/bussilla matkustamisessa?

Emma Takalo

Vaasa

- 1 Nykyään tulee käytettyä aika harvoin, sillä asun keskustassa ja kaikki on kävelymatkan päässä.
- 2 Vielä Liftin kokeilulle ei ole ollut tarvetta, mutta näillä bensiinin hinnoilla kausilippu tulisi varmasti halvemmaksi.
- 3 Parasta on ehdottomasti se, että saa vaan istua kyydissä. Reittioppaat hoitavat matkan suunnittelun puolestani. Huonolla säällä ei myöskään kastu.

Tiia Alahäivälä

Vaasa

- 1 Aika harvoin tulee käytettyä joukkoliikennettä, sillä autolla tulee liikuttua työmatkoja.
- 2 Kyllä, aion kokeilla Liftiä!
- 3 Parasta on se, että pystyy vähentämään yksityisautoilua. On myös todella mukavaa, että kotimme lähistöllä bussivuorot ovat lisääntyneet.

Mika Salonen

Vaasa

- 1 En oikeastaan. Kuljen enimmäkseen omalla autolla.
- 2 En ole testannut eikä ole tällä hetkellä suunnitelmassa. Asun niin lähellä kaikkea, että ei ole tarvetta liikkua bussilla.
- 3 Parasta on se, että nuoret pääsevät kulkemaan vapaammin ja vanhempien ei tarvitse olla koko ajan kyyditsemässä.

Pääkirjoitus

Vaasalla on rohkeutta asettaa tavoitteet korkealle

VAASAN KAUPUNGIN UUTTA STRATEGIAA ei voi sanoa vaatimattomaksi, vaan tavoitteet on jälleen kerran asetettu korkealle. Ja näin pitää ollakin, jos haluamme pysyä elinvoimaisena kaupunkina, jossa voi elää onnellista arkea. Vaasan tavoitteena on olla Suomen onnellisin ja turvallisin kaupunki sekä kasvaa tulevaisuudessa 100 000 asukkaan Pohjolan energiapääkaupungiksi. Myös ilmastotavoitteet on asetettu korkealle, sillä tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki jo 2020-luvun aikana. Vetovoimatyöhön panostetaan, jotta seudulle saadaan uusia yrityksiä, työpaikkoja ja tämän myötä uusia asukkaita. Näin pystymme turvaamaan verotulot, joilla ylläpidämme meille kaikille tärkeitä palveluita kuten varhaiskasvatusta, koulutusta, kirjastoja, kulttuurielämyksiä, luontopolkuja ja kaupungin ympäristöä.

Kaupungin strategia on meidän kaikkien yhteinen strategia, sillä se toimii karttana lähiajan isoille ja pienille päätöksille, jotka vaikuttavat arkeemme. Se ohjaa vahvasti kaupungin tulevaisuuden suuntaa. Siksi tärkeä osa uuden strategian laatimista oli asukkaille tehty kysely, jotta saimme kuulla, mitkä asiat ovat vaasalaisille tärkeitä ja minkälaisen tulevaisuuden te haluatte omalle kaupungille. Asukkaiden näkemykset olivatkin tärkeänä pohjana päättäjien strategiatyöpajoissa.

Haluamme kuulla asukkaiden näkemyksiä yhä enemmän ja useammin, jotta osaamme kehittää toimintaamme oikeaan suuntaan. Yhtenä esimerkkinä oma päiväkotikokemukseni: lapseni sai olla ryhmänsä kanssa ideoimassa, minkälainen olisi unelmien päiväkotikoti, joka tullessaan perustamaan Palosaaren vanhan koulurakennuksen tiloihin. Lapset olivat todella innoissaan siitä, että heitä kuunneltiin ja otettiin mukaan suunnitteluun. Myös Palosaaren asukkaille lähetettiin kysely heidän toiveistaan tulevasta päiväkodista ja kaikki saatu palaute on käyty tarkkaan läpi.

Tutustu osallistumismahdollisuuksiin kaupungin verkkosivuilla: www.vaasa.fi/vaikuta. Tehdään yhdessä Vaasasta maailman onnellisin kaupunki!

LEENA FORSÉN
viestintäpäällikkö

Briefly
IN ENGLISH
p. 16

Kaiken sydämenä hyvinvoivat ja onnelliset asukkaat

✎ Jenni Tuliniemi 📷 Mikael Matikainen

Vaasan strategiaa uudistettiin keväällä vuosille 2022-2025. Osana strategiatyötä saatiin myös 1473 asukkaan mielipide. Onnellisuus, vetovoimaisuus ja hiilineutraalius jatkaivat vahvoina tavoitteina. Uutuutena strategiaa ohjaamaan perustettiin teemaohjelmia. Myös kestävän kehityksen tavoitteet linkitetään ensimmäistä kertaa osaksi strategiaa.

Asukkaat, yritykset ja työllisyys turvaavat tulevaisuudessakin verotuloja ja hyvinvointia. Vaasa tähtää edelleen isojen kasvukeskusten ryhmään. Kaupungin strategiassa tavoitellaankin 100 000 asukasta pitkällä tähtäimellä, mutta tälle tavoitteelle ei ole asetettu tavoiteaikaa. Yhteistyö lähikuntien ja Uumajan kanssa on tärkeää.

Tutustu Vaasan strategiaan:

www.vaasa.fi/strategia

Kolme teemaa – lähes 70 toimenpidettä

Strategiatyötä ohjamaan valittiin 3 teemaa; Hyvinvoiva ja osaava Vaasa, Vetovoimainen Vaasa ja Hiilineutraali Vaasa 202x. Kukin teema sisältää liudan vastuita, toimenpiteitä ja mittareita. Nyt myös kaupunginvaltuutetut ja tärkeimmät sidosryhmät pääsevät osallistumaan työhön kolmen teema-ohjelman ohjausryhmän kautta.

— Jotta kaupunkiin syntyisi työpaikkoja, tarvitaan myös uusia toimijoita. Työ on merkittävin tekijä silloin, kun ihmiset miettivät paikkakunnan tai kotimaan vaihtoa. Meidän on huolehdittava, että tänne on helppo tulla niin yritysten kuin työntekijöiden perheineen, sanoo Vetovoimainen Vaasa -teeman ohjausryhmän puheenjohtaja, konsernihallinnon johtaja **Jari Karjalainen**.

Hyvinvointia ja osaamista voidaan-kin edistää moni tavoin.

— Hyvinvointi lähtee paljolti osallisuudesta, koulutuksesta, kulttuuriin ja liikuntaan panostamisesta, terveyttä edistävästä palveluista ja viihtyisyyden lisäämisestä. Esimerkiksi UNICEFin Lapsiystävällinen kunta –mallin avulla voimme tehdä lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja palveluissa ja kunnan hallinnossa, kertoo Hyvinvoiva ja osaava Vaasa –teeman ohjausryhmän puheenjohtaja, sivistys-toimenjohtaja **Christina Knookala**.

Hiilineutraalius tällä vuosikymmenellä vaatii tekoja.

— Teemaohjelman toteutus painottuu lähivuosina liikenteen päästöjen pienentämiseen ja kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseen.

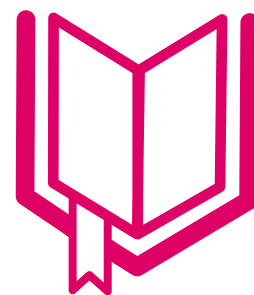
Hiilineutraalius ei onnistu pelkästään peruskaupungin toimin, vaan mukaan tarvitaan konserniyhtiöt. Lisäksi työhön kuuluu vahva kuntalaisten ja yrityskentän osallistuminen, miettii Hiilineutraali Vaasa 202x -teeman ohjausryhmän puheenjohtaja, kaupunkiympäristön toimialajohtaja **Markku Järvelä**.

Kestävä kehitys – kaikkien asia

Kaupunki on sitoutunut myös YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin, joita on yhteensä 17. Kestävälle kehitykselle on tehty kansallinen tiekartta Agenda2030. Kunnat toimivat tärkeässä roolissa toimenpiteiden toteuttajina.

— Asukkaille kestävä kehitys tarkoittaa arjessa muun muassa mahdollisuutta saada palveluita, terveydenhoitoa sekä vettä ja sähköä koteihin. Lisäksi arjen kestävyys tarkoittaa yhdenvertaista kohtelua, puhdasta ympäristöä sekä mahdollisuutta osallistua yhteisten asioiden suunnitteluun. Kyse on myös siitä, että omaksumme kestävän elämäntavan, jossa itse otamme vastuun omasta hyvinvoinnista, sanoo kaupungin strategiaa valmistellut strategia ja hankesuunnittelija **Maria Backman**.

Tavoitteiden saavuttamista seurataan MayorsIndicators –työkalulla. Työkalu kattaa noin 200 indikaattoria ja sisältää tietoja kaikista Suomen, Ruotsin ja Ison-Britannian kunnista. Sen avulla ajantasainen tilastotieto ja ilmiöitä kuvaavat faktat ovat jatkuvasti käytettävissä johtamisen ja päätöksenteon tukena.

Vaasalle ja Uumajalle yhteinen kehittämisstrategia

Jenni Tuliniemi

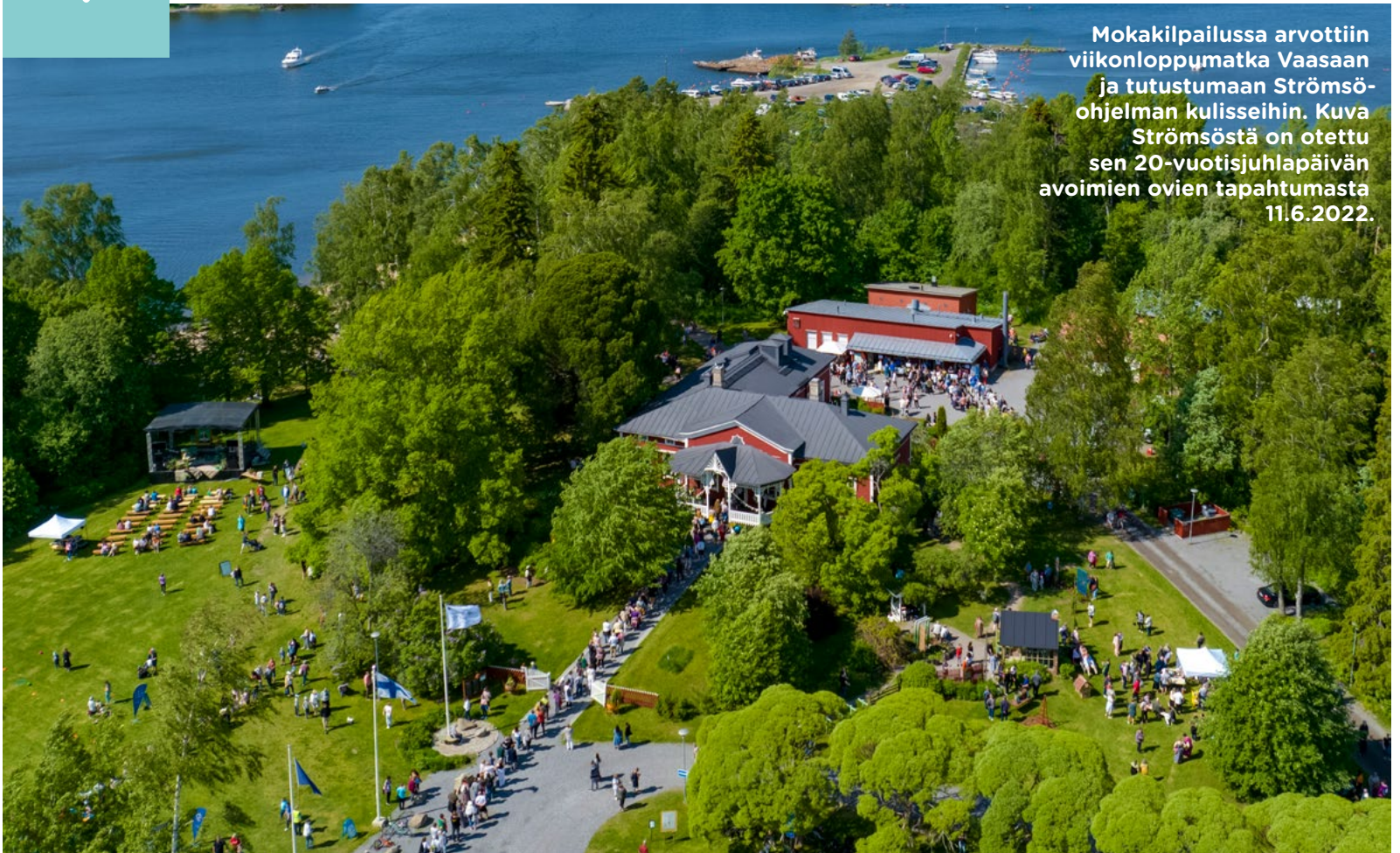
SEKÄ VAASA ETTÄ UUMAJA kehittävät voimakkaasti. Teollisuusinvestoinnit, yhteinen laiva, koulutus, tutkimus ja matkailu vauhdittavat molempia.

Kaupungit ovat tehneet jo kauan yhteistyötä eri ryhmissä, mutta tänä vuonna oli aika ottaa askel kohti tiiviimpää yhdessä kehittämistä.

— Järjestimme talven aikana useita työpajoja, joissa pohdimme kehittämis-kohteita ja tapoja kasvattaa molempien kaupunkien elinvoimaa. Osallistujat näkivät yhteistyön tiivistämisessä paljon mahdollisuuksia ja potentiaalia, yhteisiä tekoja, jotka hyödyttävät molempia, kertovat strategiatyöstä vastaavat yhteiskuntasuhdevastaava **Susanna Slotte-Kock** Vaasasta ja kansainvälinen strategi **Cathrin Alenskär** Uumajasta.

Työpajojen tuloksena kirkastui neljä yhteistä kehittämisaluetta; elinkeinoyhteistyö, yhteinen työmarkkina-alue ja vahvat yliopistokaupungit, vahvat ja houkuttelevat kaupunki- ja elinympäristöt sekä yhteiset elämykset, kulttuurin ja vapaa-ajan yhteistyön lisääminen.

Kaupungit kirjoittivat aiesopimuksen yhteisestä kehittämisstrategiasta huhtikuussa. Visiona on luoda toimiva ja yhtenäinen yhteispohjoismainen alue, jolla on rajattomat mahdollisuudet ja sujuva yhteistyö. Strategia täydentyy toimintasuunnitelmalla ja toimenpiteitä rahoitetaan jo olemassa olevilla talousarvioilla sekä ulkoisella rahoituksella.

Mokakilpailussa arvottiin viikonloppumatka Vaasaan ja tutustumaan Strömsö-ohjelman kulissemiin. Kuva Strömsöstä on otettu sen 20-vuotisjuhlapäivän avoimien ovien tapahtumasta 11.6.2022.

Mokaillaan ja ollaan onnellisia

📍 Heli Masa 📷 Kimmo Makkonen

Vieraan auton kyytiin hyppäämisiä, kirjoituskömmähdyksiä somessa, vieraana väärissä häissä – muun muassa näitä tilanteita on onnellinen elämä mokien kanssa. Kun osaa nauraa itselleen ja harmittomille virheille, on helppo olla onnellinen.

Vaasalla on kaikki edellytykset olla maailman onnellisin kaupunki; onhan meillä kaiken muun hyvän lisäksi Strömsö; paikka jossa kaikki sujuu. Mutta emme suinkaan kietoudu strömsömäiseen pumpulipilveen ja kuvittele, että onnellinen elämä on vaaleanpunaista onnistumisen juhlaa. Elämään kuuluvat virheet, mokat ja hetket, joina ”ei mennyt kuin Strömsössä”. Tuo klassikkolausahdus on osa onnellista arkea niin Vaasassa kuin muualla Suomessa. Miksi mokailusta nyt siis puhutaan?

Mokakilpailulla huomio Vaasaan

”Mieheni ajoi auton kioskin eteen ja minä loikasin kioskiin ja takaisin autoon. Kuskin paikalla ollut mies katsoi minua ihmeissään. Vielä enemmän ihmeissään oli tuntemattoman miehen vaimo, joka seisoi auton oven takana, kun minä kömmin autosta ulos.”

”Tropiclandiassa ilman silmälaseja pienten lasten kanssa. Menin liukumäen alle vastaanottamaan pientä poikaani. Sain syliini tuntemattoman

aikuisen henkilön ja pikkupoikani tuli vasta hänen jälkeensä.”

Muun muassa tällaisia arjen kömmähdyksiä jaettiin mokakilpailussa alkukesästä. Haastoimme suomalaiset kertomaan omat ”strömsönsä” eli tilanteita, joina ei mennyt kuin Strömsössä. Mokakilpailuun osallistujien kesken arvottiin viikonloppupaketti, johon kuului hotellimajoituksen lisäksi vierailu Strömsön kulissemiin.

Kampanja oli osa kuntamarkkinointia, jonka tavoitteena on nostaa Vaasan tunnettuutta muualla maassa ja myös nostaa vaasalaisten hyvää fiilistä omasta kotikaupungista. Vaasa tavoittelee olevansa kaupunki, jossa asuvat maailman onnellisimmat ihmiset. Onnellisuuteen mahtuu myös epäonnea. Koemme, että Vaasassa teemme työtä sen eteen, että kommelluksista huolimatta Vaasassa on helppo olla onnellinen.

Eteläisen kaupunginselän ulkoilureitin ensimmäinen osuus valmistui

Ilari Rautiainen

ULKOILUREITIN ENSIMMÄINEN osuus valmistui alkukesästä. Kymmenen kilometrin mittainen reitti kulkee upeiden maisemien halki Sundominlahden rantaa mukaillen Kalarannasta aina Risön luontopolulle saakka.

Osuus on alkusysäys noin 30 kilometrin mittaiselle reitille, josta povataan Vaasan uutta luontomatkailuvalttia. Reitin varrelle on tehty muun muassa uusia taukopaikkoja, paranneltu valaistusta sekä rakennettu jyrkettä silta Vanhan Vaasan kanaalin yli. Reitin varrelta löytyy myös lukuisia opaskylttejä, joissa kerrotaan lisää alueen luonnosta ja kulttuurihistoriasta.

Isoimman kasvojenkohotuksen on saanut Suvilahden ostoskeskukselta lähtevä osuus, joka kulkee Patteriniemen kautta kanaalia pitkin aina Vanhaan Satamaan asti.

— Reitti on nyt täysin valmis Kalarannasta Vanhaan Satamaan asti, mutta lisäksi siitä alkavalle Metsähallituksen alueelle on tehty parannuksia ja esimerkiksi Risön alueella vanhan Paukkumajan kohdalta lähtevää polkua on paranneltu, viheralueisiin palvelustaava **Jarmo Latvala** kertoo.

Tutustu uuteen reittiin ja muihin Vaasan luontokohteisiin osoitteessa **vaasa.fi/koe-ja-nae/aktiviteetit-ja-luonto/**

Tommi Helminen

Podcasteja vaasalaisuudesta ja onnellisuudesta

Heli Masa Mikael Matikainen

OLETKO VIELÄ KUUNNELUT Vaasan omia podcasteja? Nyt voit nauttia vaikkapa lenkkeilystä meren rannassa kuunnellen mielenkiintoisia keskusteluja onnellisuudesta ja vaasalaisuudesta. Olemme julkaisseet kahta podcast-sarjaa, jotka molemmat löytyvät osoitteesta **maailmanonnellisin-kaupunki.fi**.

Me maailman onnellisimmat -podcasteissa maailman onnellisin ihminen, muusikko ja tuottaja, vaasalainen **Sebastian Da Costa** jututtaa vaikuttavia, suomalaisille tuttuja henkilöitä. Vieraiden kanssa käydään koskettavaa ja rehellistä keskustelua elämäntarinoista, onnellisuudesta sekä vaasalaisuudesta.

Vaasa Cast -podcasteissa

aiheena ovat vaasalaiset ihmiset ja kaupungin ajankohtaiset ilmiöt. Vaasalaissyntyinen jalkapalloilija ja radioammattilainen, **Tommi Helminen** kertoo Vaasa Castin tuottamisesta:

— On hienoa tehdä Vaasan kaupungin kanssa vaasalaisille jotain uutta ja erilaista podcastin kautta. Tarkoitus on tuottaa helposti kulutettavaa sisältöä, joka on esimerkiksi kaverisi kävelylenkeillä. Podcast-jaksoja ilmestyy aina vuoden loppuun saakka, joten otan mielelläni vastaan kuulijoiden aiheita kaupunkin some-kanavilla, kannustaa Tommi.

maailmanonnellisin-kaupunki.fi

LUE LISÄÄ
uutisia
osoitteessa
www.vaasa.fi

Uudet jätehuoltomääräykset astuivat voimaan

Ilari Rautiainen

VAASAN SEUDUN uudet jätehuoltomääräykset astuivat voimaan 1.6.2022. Määräyksillä on useita siirtymäaikoja jätelajista ja alueesta riippuen. Muutoksen taustalla on viime vuoden heinäkuussa voimaan tullut jätelaki, jonka myötä jätteitä kerätään entistä tarkemmin erikseen lajiteltuina jätelajeina.

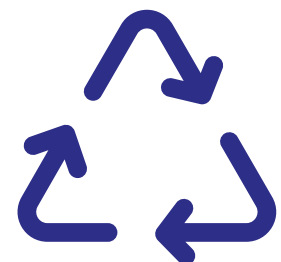
1.10.2023 jälkeen kaikki jätetyhjennykset poltettavaa jätettä lukuun ottamatta tilataan Stormossenilta. Poltettavan jätteen kuljetukset kiinteistönhaltijat tilaavat itse valitsemaltaan jätehuoltoyhtiöltä.

— Muutos näkyy kiinteistönhaltijoille konkreettisesti siirtymäajan jälkeen, kun biojätteen erilliskeräys aloitetaan myös pientaloalueilla. Kiinteistönhaltijat kilpailuttavat poltettavan jätteen kuljetukset ja Stormossen muut jätelajit, jätehuoltopäällikkö **Camilla Enell-Öst** selventää.

Stormossen kilpailuttaa jätekuljetukset alueittain tämän vuoden aikana. Kilpailutuksen jälkeen tarkemmat kuljetus- ja käsittelyhinnat löytyvät jätetaksasta.

Jätehuoltomääräykset ovat voimassa Vaasassa, Mustasaassa, Vöyrillä, Maalahdessa, Isossakyrössä ja Korsnäsissä ja ne koskevat sekä kuntalaisia, että kuntien omia kiinteistöjä. Suurin osa muutoksista tapahtuu vuoden 2023 aikana.

Lue lisää osoitteesta:
jätteet.fi

Vaasasta tuli Pishuneiden turvasatama, jonka merellisyydestä saa turvaa

✎ Maria Mäenpää 📷 Christoffer Björklund

Pishunin perhe saapui Vaasaan Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan alettua. Elämä muuttui kertaheitolla, mutta onneksi Vaasa kohteli saapujia hyvin. Monikulttuuriseen kaupunkiin oli helppo sopeutua ja asukkailla oli tahto auttaa.

Viktoriia Pishun järkyttyi 24.2. aamun uutisista, kuten koko Ukraina ja maailma. Maa joutui hätätilaan yhdessä yössä. Pishunin aviomies **Mohammed** oli töissä kotimaassaan Jordaniassa. Sodan toisena päivänä Viktoriia pakkasi auton ja lapset suunnaten kotikaupunki Kiovaa turvallisempaan Lviviin.

Karolina, Viktoriia ja Milana viihtyvät Vaasassa.

Viktoriia pysytteli lapsineen lähellä Puolan rajaa, Mohammed saapui heti viisumiasioiden järjestettyä. Kun sota jatkui ja voimistui, Pishunit pakenivat Puolaan. Pian tuli kutsu Vaasaan, jossa Wärtsilällä työskennelleen Mohammedin entinen kollega tarjoutui auttamaan.

— Matka oli pitkä, mutta sujui hyvin ja olimme huojentuneita päästessämme turvaan. Vaasan vastaanottokeskus toimi ripeästi, kalustettu asunto järjestyi saman päivän aikana ja kodin tarpeet tuotiin kotiovelle. Oli helpottavaa vihdoin purkaa matkalaukut, Viktoriia muistelee.

Vaasan 500-paikkainen vastaanottokeskus järjestää vastaanottopalveluja kansainvälistä suojelua hakeville. 7-vuotias **Milana** ja 9-vuotias **Karolina** pääsivät Vaasa English Playschooliin. He osasivat jo hyvin englantia, kuten lentoemäntänä ja matkailualalla työskennellyt Viktoriakin, mikä auttoi sopeutumisessa.

Uudet ystävät auttavat sopeutumaan

Maaliskuinen Suomi toi lämpimämpiin keleihin tottuneille Pishuneille haasteitakin, mutta kesän tullen alkoi helpottaa. Kiovassa asuva perhe on tottunut vilkkaampaan elämänrytmiin, mutta luonnonläheisyys ja meri toivat rauhaa.

— Tietenkin huoli Ukrainaan jääneistä ystävästä ja perheestä ja siellä tapahtuvat kauheet varjostivat elämää, mutta vaasalaisten auttamisenhalu helpotti. Saimme nopeasti uusia ystäviä niin samassa tilanteessa olevista ukrainalaisista kuin paikallisista asukkaistakin.

Niin Karolina kuin Milanakin ovat lahjakkaita musiikissa ja harrastavat moninaisesti.

— Milanaa harmitti ensin joutua esikouluun, kun Ukrainassa hän olisi mennyt jo kouluun. Mutta hän sopeutui nopeasti ja olivatpa tehtävät helppoja, Viktoriia nauraa.

Kotouttamispalveluiden kautta tukea

Kaikkien maahan muuttaneiden sopeutumisesta voi jokainen omalta osaltaan helpottaa. Pienilläkin teoilla on suuri vaikutus.

— Haluaisin kannustaa ihmisiä kohtaamisiin maahan muuttaneiden kanssa. Hyvien suhteiden edistäminen lähtee pienistä teoista, hymystä ja tervehtimisestä. Tapoja vaikuttaa on monia, jokaiselle löytyy oma keino auttaa, Vaasan kaupungin kotouttamispalveluiden johtaja Hanna Kakko sanoo.

Palveluja kansainvälistä suojelua saaville järjestävissä kotouttamispalveluissa kaivataan usein tukea ja kontakteja paikallisesta väestöstä. Vapaaehtoisjärjestöjen kautta voi ryhtyä kielikaveriksi tai liittyä mukaan kummiyhdistystoimintaan.

Monipuoliset palvelut maahan muuttaneille

Kansainvälisyys on vahvasti läsnä monikielisyssä Vaasassa. Kieliohjelma takaa monikieliset palvelut ja kansainvälinen InfoFinland-sivusto tarjoaa tietoa Vaasasta kymmenellä eri kielellä. Welcome Officesta saa monikielistä neuvontaa paikallisesti.

— Nämä palvelevat niin Suomeen muuttamaan suunnittelevia kuin tänne muuttaneitakin, viranomaisia sekä Vaasan kaupungilla maahan muuttaneiden kanssa työskenteleviä tahoja. Laadukkaan ja saavutettavan tiedon saanti on kaikkien oikeus, ja Welcome Office on jo 10 vuotta antanut ohjausta ja neuvontaa asukkaille, kertoo Welcome Officen palveluneuvoja **Petra Winberg**.

Monikulttuurisuusneuvosto edistää kotoutumista edistävien palveluiden kehittämistä ja vuoropuhelua viranomaisten kanssa sekä vahvistaa kahdensuuntaista kotoutumista.

Ole antirasisti!

Maria Mäenpää

Rasismia kohdatessa on tärkeää, että epäasialliseen käytökseen puututaan. Tehdään yhdessä kaikille turvallinen ja onnellinen Vaasa!

Viisi vinkkiä vaikuttamiseen:

1 Puutu ja puolusta! Puutu epäasialliseen käytökseen ja rasistiseen puheeseen arjessasi, äläkä naura asiattomille vitseille. Puolusta heikompiasi ja näytä heille tukeasi.

2 Opi ja opiskele! Tutustu antirasistisiin dokumentteihin, kirjoihin ja verkkosivuihin. Verkostoidu, osallistu keskustelutilaisuuksiin ja kansalaistapahtumiin. Kuluta vähemmistöihin kuuluvien tuotantoa ja taidetta. Erikieliset ja -kulttuuriset verkostot opettavat.

3 Jaa ja vaikuta! Jaa oppejasi somessa ja osallistu antirasistisiin kampanjoihin. Osallistu järjestötoimintaan. Vaasassa toimii monikulttuurisuusneuvosto, jonne voi lähettää aloitteita.

4 Toimi ja toteuta! Ryhdy ystäväksi maahanmuuttajalle (esim. MLL, SPR), löydä kielikaverisi (tandem.fi), liity mukaan Luetaan yhdessä -verkostoon tai kummiyhdistystoimintaan.

5 Ota yhteyttä! Jos olet kohdannut rasismia, voit ottaa yhteyttä esimerkiksi yhdenvertaisuusvaltuutettuun, rikosuhripäivystykseen tai poliisiin.

Mini-Lifti -yhteiskäyttöautot saapuivat Vaasan katukuvaan. Tomi Paalosmaan mukaan palvelua on tarkoitus laajentaa tulevinä vuosina.

Yhteiskäyttöauto säästää ympäristöä ja tuo joustavuutta liikkumiseen

Ilari Rautiainen Mikael Matikainen

Vaasan kaupunki otti syksyllä käyttöön kolme täyssähköistä yhteiskäyttöautoa. Arkipäivisin autot ovat kaupungin työntekijöiden käytössä, mutta iltaisin ja viikonloppuisin niitä voi vuokrata vapaasti kuka tahansa.

Tutkimusten mukaan suomalaisten autot seisovat yli 90 % vuodesta paikallaan. Autojen yhteiskäytöllä käyttöaste saadaan maksimoitua ja parannetaan etenkin autottomien liikkumismahdollisuuksia.

— Yhteiskäyttöautoa käytetään eniten satunnaisiin ostos- ja vapaa-ajanmatkoihin ja käyttäjät

ovat tyypillisesti nuoria aikuisia, opiskelijoita tai eläkeläisiä. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla jopa puolet yhteiskäyttöautoilijoista ovat lapsiperheitä, joilla ei ole omaa autoa, yhteiskäyttöautohanketta vetävä projektipäällikkö **Tomi Paalosmaa** kertoo.

Toimiva yhteiskäyttöautojärjestelmä voidaan

nähdä kaupungin viihtyisyyttä edistävänä tekijänä siinä, missä vilkas kulttuurielämä, hyvät harrastusmahdollisuudet, miellyttävä ilmasto tai saasteeton ympäristö.

— Asukkaiden lisäksi myös matkailijat voivat hyödyntää keskeisellä paikalla sijaitsevia autoja. Ne tuovat joustavuutta liikkumiseen ja helpottavat esimerkiksi ainutlaatuisen Merenkurkun maailmanperintöalueeseen tutustumista, Paalosmaa toteaa.

Palvelua laajennetaan tulevinä vuosina

Yhteiskäyttöautojen operoinnista vastaa Omago,

joka omistaa autot ja vastaa niiden huolloista, siisteydestä, vakuutuksista ja käyttösovelluksesta. Autot sijaitsevat kaupunkiympäristön toimipisteiden parkkipaikoilla osoitteessa Kirkkopuistikko 26, minne niille on rakennettu oma pysäkki ja keskinopeat latauspisteet.

Autot ovat kaupungin työntekijöiden käytössä arkinen klo 7.00-16.30 välisenä aikana, ja muulloin kenen tahansa vuokrattavissa.

— Haluamme tukea työntekijöidemme kestävää liikkumista erityisesti niiden kohdalla, joille auton tarve työpäivän aikana on satunnaista. Yhteiskäyttöautojen ansiosta heidän ei välttämättä tarvitse tulla töihin omalla autolla, Paalosmaa kertoo.

Kyseessä on kokeilu, jonka tarkoituksena on kerätä kokemuksia ja tietoa yhteiskäyttöautojen käytöstä.

— Yhteiskäyttöautoja suunnitellaan laajemmalla mittakaavalla muun muassa rakenteilla olevan Ravilaakson alueelle. Kokeilusta saatavien tietojen pohjalta palvelua on helpompi laajentaa tulevien vuosien aikana.

Yhteiskäyttöauto säästää paitsi katutilaa, myös ympäristöä

Vaasassa noin 30 % hiilidioksidipäästöistä syntyy

liikenteestä ja yhtenä keskeisenä tavoitteena onkin tukea vähäpäästöisten liikennemuotojen kehittymistä. Sen lisäksi Vaasassa panostetaan voimakkaasti kävelyn ja pyöräilyn sekä joukko-liikenteen kehittämiseen. Parhaassa tapauksessa eri kulkumuodot tukevatkin toisiaan.

— On arvioitu, että yksi yhteiskäyttöauto korvaa noin 10-20 yksityisautoa, joten yhteiskäyttöautoilun yleistyminen säästää paitsi katutilaa, myös ympäristöä. Yhdessä uuden alueellisen joukkoliikenne Liftin kanssa ne vähentävät oman auton tarvetta erityisesti kaupunkialueella, sekä mahdollistavat toimivan arjen ilman oman auton omistamista, Paalosmaa selvittää.

Kokeiluun autojen malliksi valikoitui täyssähköinen, automaattivaihteinen Nissan Leaf Visia. Autot nimettiin joukkoliikennettä mukailen Mini-Liftiksi ja teipattiin kesän aikana kaupungin ilmeen mukaisesti, joten ne erottuvat hienosti myös katukuvassa.

— Päästötön täyssähköauto oli meille ainoa vaihtoehto. Uskon, että tulevaisuudessa yhteiskäyttöautoilla on merkittävä vaikutus Vaasan hiilineutraalisuustavoitteiden kannalta yhdessä muiden kestävästi liikkumisen muotojen kanssa, Paalosmaa sanoo.

Lifti aloitti liikennöinnin – Vaasassa Suomen halvin joukko-liikenne

Ilari Rautiainen

VAASAN JOUKKOLIIKENTEESSÄ käännettiin heinäkuun alussa uusi sivu, kun Vaasan kaupungin ja Mustasaaren kunnan yhteinen alueellinen joukkoliikenne, Lifti, aloitti toimintansa.

Liftin tavoitteena on helpottaa kuntalaisien arkea ja mahdollistaa entistä sujuvampi matkanteko asuinalueiden, työpaikkakeskitymien ja muiden keskeisten kohteiden välillä.

— Bussien vuosittaiset ajokilometrit kasvavat nykyisestä noin miljoonasta kilometristä noin kahteen miljoonaan. Tämä kuvaa hyvin muutoksen laajuutta ja palvelutason parantumista, joukkoliikenneasiantuntija **Anastassia Backlund** kertoo.

— Esimerkiksi keskussairaalan pysäkeiltä lähtee ruuhka-aikoina bussi lähes 5 minuutin välein, kun aiemmin vuoroväli oli 25 minuuttia, Backlund jatkaa.

Liftin näkyvin muutos on siirtyminen pitkistä rengaslinjoista selkeisiin heilurilinjoihin, joissa bussit kulkevat edestakaisin samaa reittiä. Uudet linjat kulkevat lähes poikkeuksetta keskustan kautta, mikä lisää keskustan ylittävien suorien ja nopeiden yhteyksien määrää.

— Vaasassa on Suomen halvimmat joukkoliikenteen liput, joten rohkaisemme kaikkia hyppäämään Liftin kyytiin ja tutustumaan sen uusiin reitteihin. Bussilla matkustaminen on myös ekoteko, joten toivottavasti yhä useammat kokevat bussin varteetotettavaksi vaihtoehdoksi omalle autolle, Backlund sanoo.

Tarkempaa tietoa Liftin reiteistä, aikatauluista sekä lipuista ja myyntipisteistä löydät osoitteesta **www.lifti.fi**.

Näin vuokraat yhteiskäyttöauton:

- 1 Lataa puhelimeesi **Omagon** sovellus AppStoresta tai Google Play -sovelluskaupasta
- 2 Rekisteröidy palveluun ja odota vahvistusta
- 3 Löydä sopiva auto läheltäsi
- 4 Varaa auto tarvitsemaasi ajankohtaan
- 5 Ota auto käyttöön minuutissa
- 6 Aja ja nauti matkasta!

Lisätietoa yhteiskäyttöautoista löydät osoitteista **omago.fi/mini-lifti** ja **vaasa.fi/mini-lifti**

Natalie Sirviö (vas.), Joyce Johb'Ekollo, Tuomas Ylimäki ja Robin Hjerpe opiskelevat Vaasan lyseon lukion ja Vasa gymnasiumin yhteisellä lukiokampuksella.

” *Kun voi jutella oman ikäisen ruotsinkielisen kanssa, siinä oppii samalla myös puhekieltä.*

**VAASAN LYSEON LUKION OPISKELIJA
SAARA IMPPOLA**

Kaksi kieltä saman katon alla

✎ Susanna Saari 📷 Christoffer Björklund

Vaasaan perustettiin 10 vuotta sitten Suomen ensimmäinen kaksikielinen lukio-kampus. Vaasan lyseon lukion ja Vasa gymnasiumin opiskelijat elävät luontevaa kaksikielistä arkea kauniilla kampuksella ja tekevät myös paljon yhteistyötä.

Tuomas Ylimäki (vas.), Robin Hjerpe, Natalie Sirviö ja Joyce Johb'Ekollo opiskelevat Vaasan lyseon lukion ja Vasa gymnasiumin yhteisellä lukiokampuksella.

Lyseon lukion opiskelijan **Saara Impolan** mielestä on luonnollista, että kaksi koulua sijaitsee samassa rakennuksessa.

— Me ollaan ikään kuin sulautuneena yhteen. Konkreettisimmin kaksikielisyyden huomaa yhteisessä ruokalassa, jossa kuulee sekä suomea että ruotsia, Impola kuvailee.

Molemmat lukiot ovat itsenäisiä oppilaitoksia, mutta oppilailla on mahdollisuus valita opintoja toisesta koulusta.

— Meillä on avoimet kurssitarjottimet, eli lyseon lukion opiskelija voi valita Vasa gymnasiumista kurssin tai toisinpäin. Esimerkiksi espanjan ja liikunnan kursseilla on ollut opiskelijoita molemmista kouluista, kertoo Vaasan lyseon lukion rehtori **Jaakko Perttu**.

Tandem-opetuksessa opitaan kieltä puhumalla

Yksi näkyvimmistä asioista on suomen ja ruotsin kielen tandem-opetus. Tandem-opiskelussa suomen- ja ruotsinkieliset opiskelijat muodostavat pareja ja opiskelevat yhdessä.

— Tandem-opetus antaa kielenoppijalle mahdollisuuden oppia kieltä aidoissa vuorovaikutustilanteissa, kieltä äidinkielenään puhuvan ihmisen kanssa, kuvailee Vasa gymnasiumin rehtorina kesään 2022 saakka toiminut **Anne Levonen**.

Opiskelijat tapaavat kerran viikossa, ja puolet oppitunnista pari puhuu suomea ja puolet ruotsia. Aiheena on nuorille ajankohtaisia aiheita, kuten esimerkiksi asuminen ja jatko-opinnot.

Saara Impola on opiskellut ruotsia tandem-kurssilla. Impolan mukaan puhumalla oppii vähän eri asioita kuin tavallisella tunnilla.

— Kun voi jutella oman ikäisen ruotsinkielisen kanssa, siinä oppii samalla myös puhekieltä.

Vasa gymnasiumissa opiskeleva **Robin Hjerpe** on käynyt myös tandem-kurssilla.

— Tärkeää on, että uskaltaa vain puhua, vaikkei ehkä niin hyvin esimerkiksi suomea osaisikaan. On tosi antoisaa huomata, mihin sitä itse pystyykään.

Yhteinen ruokala ja salit, omat luokahuoneet

Suomen ensimmäinen kaksikielinen lukiokampus perustettiin Vaasaan vuonna 2012 eli tänä vuonna juhlitaan yhteisen kampuksen 10-vuotisjuhlaa.

Yhteisestä kampuksesta hyödyttään myös hallinnollisesti, mutta yksi tärkeimmistä asioista on asennekasvatus.

— Haluamme opettaa käytännön kautta nuorille myönteistä suhtautumista eri kieliä kohtaan. Tällä nuoret kuulevat molempia kotimaisia kieliä päivittäin ja se on luonnollista, Perttu kuvailee.

Lyseon lukiossa on yhteensä 850 oppilasta ja 60

opettajaa. Vasa gymnasiumissa on 210 oppilasta ja opettajia 20.

Lukioilla on yhteisessä rakennuksessa omat luokkahuoneensa, mutta musiikki- ja kuvataide-luokat sekä salit ja ruokailutilat ovat yhteiset.

Yhteiset vanhojen tanssit ja joululahjakeräys

Tuomas Ylimäki on mukana lyseon lukion opiskelijakunnan hallituksessa, ja Robin Hjerpe puolestaan Vasa gymnasiumin opiskelijakunnan toiminnassa. He kertovat, että opiskelijakunnilla on paljon yhteistyötä, kuten esimerkiksi perjantai-piknikin järjestäminen koko kampuksen väelle sekä junnupäivä lukion aloittaville ekaluokkalaisille lukuvuoden alussa.

— Yksi iso yhteinen ponnistus on joululahjakeräys; molempien koulujen opiskelijakunnat organisoivat yhdessä keräyksen, jossa vähävaraisille vaasalaisperheille kerätään joululahjoja. Kaikki opiskelijat saavat osallistua, ja esimerkiksi viime jouluna lahjoja kertyi perheisiin jaettavaksi noin 200, Ylimäki kertoo.

Isoin yhteinen tapahtuma on vanhojen tanssit, jolloin molempien lukioden kaikki toisen vuoden opiskelijat kokoontuvat Vaasan Sähkö Areenalle pukeutuneena parhaimpiinsa.

KEHITTYVÄ VAASA

Tässähän oppii koko ajan lisää, koskaan ei voi sanoa, että olen valmis sovittelija, sanovat vapaaehtoissovittelijat Tuija Hjärpe ja Martti Peltonen.

30 vuoden sovittelusta elämäntapa

Lue lisää
sovittelusta:
[vaasa.fi/
sovittelutoimisto](https://vaasa.fi/sovittelutoimisto)

📍 Niklas Grönholm 📷 Christoffer Björklund

Monet vaasalaiset ovat aktiivisia vapaaehtoistyöntekijöitä. Mikä motivoi ihmisiä vapaaehtoistoiminnan pariin? Syitä ryhtyä vapaaehtoistyöhön on luultavasti monia, mutta vapaaehtoissovittelijoille Tuija Hjärpelle ja Martti Peltoselle se on elämäntapa.

Imapiiri Pohjanmaan sovittelutoimistolla on rauhallinen ja rento. Ja niin kuin sen kuulukin olla, kertoo **Martti Peltonen**, joka on toiminut vapaaehtoissovittelijana yli 15 vuotta.

— Me sovittelijat olemme ihan tavallisia ihmisiä. Ei olla missään oikeusistuimessa, vaan tämä on ihan tavallinen toimistohuone. Kun asianosaiset

huomaavat sen, yleensä tunnelma keventyy, kuvailee Peltonen.

Pohjanmaan sovittelutoimisto toimii Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla yhteensä 23 kunnassa. Pelkästään Vaasan alueella on noin 25 sovittelijaa. Sovittelijoina toimivat erikoiskoulutetut vapaaehtoiset, joilla on vaitiolovelvollisuus.

Sovittelu on maksutonta ja osapuolet kohtaavat luottamuksellisesti, kahden puolueettoman sovittelijan välityksellä. Yleisin sovitettava rikos on pahoinpitely.

— 95 prosenttia asioista on rikoksia ja noin 5 prosenttia riita-asioita. Vuosittain on noin 400–450 sovittelua, kertoo Pohjanmaan sovittelutoimiston vastaava, **Nora Muotio**.

Sovittelun tarkoituksena on asianosaisten omalla aktiivisuudella löytää keinoja ristiriitatilanteiden ratkaisemiseksi.

— Sovitteluaiheita on laidasta laitaan. Kyse voi olla esimerkiksi koulukiusaamisesta, naapurien riidasta tai pahoinpitelystä, kertoo **Tuija Hjärpe**, joka on toiminut sovittelijana yli 30 vuotta.

Anteeksipyyntö yleisin

— Tässä ei ole tarkoitus ajaa tilannetta läpi sopimukseen, vaan osapuolet päättävät, haluavatko he sopia vai eivät, kertoo Hjärpe ja Peltonen komppaa.

Useimmiten sovittelu päättyvät sopimukseen. Yleisin sopimus on anteeksipyyntö.

— Yli puolessa tapauksista sovinnoksi riittää asian käsittely ja anteeksipyyntö. Tietenkin esimerkiksi vahingonteoissa tai henkilövahingoissa korvaukset sovitaan ja korvataan, kertoo Muotio.

Vakavammat eli virallisen syytteen alaiset rikokset menevät aina syyttäjälle syyteharkintaan ja syyttäjä päättää, onko sovittelu riittävä asian käsittelylle vai eteneekö asia oikeuteen.

Palkitsevaa ja opettavaista

Hjärpen ja Peltosen urat alkoivat heidän nähtyään ilmoituksen paikallisessa lehdessä.

— Vaasa-lehdessä oli ilmoitus alkavasta koulutuksesta. En tiennyt, mitä se pitää sisälleen tai mikä sovittelija on. Mutta ajattelin, että se voisi olla mielenkiintoista, muistelee Hjärpe.

Sovittelutilanteessa kaikki saavat kertoa oman tarinansa, omista tunteista ja ajatuksista. Peltonen sanoo, että sen kautta tulee ymmärrys puolin ja toisin. Kaikki sovittelutilanteet ovat erilaisia. Sovittelijana toimiminen on Hjärpelle ja Peltoselle palkitsevaa ja opettavaista.

— Tässä oppii koko ajan lisää, koskaan ei voi sanoa, että olen valmis sovittelija, vaikka olisin 50 vuotta sovitellut. Aina on uutta opittavaa, joka tilanteesta ja joka ihmisestä, tiivistää Peltonen.

Idean jyvästä kukkaniityksi

Niklas Grönholm

Sanotaan, että ihmiset tekevät kaupungin. Myös Vaasassa asukkaat ovat tärkeässä roolissa kehittämisessä. Yhteistyössä laaditulla osallistumisohjelmallaan Vaasa haluaa parantaa osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Vaasan kaupungin osallistumisohjelma laadittiin ensimmäisen kerran vuonna 2016. Ohjelma koostuu konkreettisista osallistumistavoista, kertoo aluepalvelupäällikkö **Suvi Aho**.

— Hyviä esimerkkejä ovat Onkilahden kirsikkapuisto ja Vaskiluodon kukkaniitty, jotka molemmat on toteutettu osallistuvan budjetoinnin kautta, Aho sanoo.

Osallistuva budjetointi on yksi osallistumisohjelman työkalu, jossa asukkaat saavat ehdottaa ja päättää tietyn summan käytöstä.

Viime vuonna vaasalaiset saivat ehdottaa itselleen syntymäpäivälahjaa 5 000 eurolla. Ideoita tuli yhteensä 47 kappaletta. Toteutettavaksi valittiin **Matias Jungarin** ehdottama kukkaniitty. Onnellisuuden niityksi ristitty alue löytyy Vaskiluodosta Kaarlentien alueelta.

— Tästä vuodesta eteenpäin asukkaat saavat itse äänestää parhaista ehdotuksista voittajan, Aho kertoo.

Vaikka vain yksi idea toteutetaan, eivät aiempien vuosien ehdotukset mene hukkaan.

— Meille muodostuu ideoista tietopankki, jota hyödynnämme kaupunkiympäristön suunnittelussa. Esimerkiksi Ristinumelle rakennettiin viljelylaatikopuutarha ympäristöministeriön rahoittaman Asukasenerginen Vaasa –hankkeen avulla. Viljelijäryhmään kutsuttiin asukkaita ja kotouttamispalveluiden asiakkaita, Aho hymyilee.

Vaasan yhteinen ääni

Uuden valtuustokauden osallistumisohjelmaa tehtiin laajasti yhteistyössä toimialojen, asukkaiden, neuvostojen, yhdistysten ja kokemusosaajien kanssa.

— Näin saatiin laaja, hyvä ymmärrys, mikä on olennaista ja tärkeää vaasalaisille ja kaupungin työntekijöille, Aho sanoo.

Osallistumisohjelma on kattava ja sisältää paljon eri toimenpiteitä ja mittareita, joita seurataan vuosittain. Ohjelmassa kuuluu kaikkien yhteinen ääni.

— Osallistuvan budjetoinnin lisäksi myös lasten vaikuttamista kehitetään. Kirjastojen roolia selvennetään vaikuttamispaikkoina ja kaupungin ja järjestöjen yhteistyötä tiivistetään, kertoo Aho.

Yksi toimenpide on järjestökentän kokemusosaaja-toiminnasta kertominen. Kokemusosaajien avulla voidaan kehittää ympäristöä ja palveluita.

— Haluamme kehittää Vaasasta yhä parempaa kaupunkia kaikille ja saada asukkaiden oman äänen kuuluviin, tiivistää Aho.

Voit äänestää osallistuvan budjetoinnin ideoita 21.9. asti! Lue lisää: www.vaasa.fi/vaikuta